

L E G E

privind participarea salariaților la profit

Expunere de motive

Participarea la profit a salariaților este o practică des întâlnită la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene. La nivelul UE, participarea la profit se regăsește în 30% dintre unitățile cu peste 10 angajați, în timp ce 13% din angajații europeni beneficiază de diverse scheme de participare la profit (European Company Survey 2013, Eurofound).

Participarea angajaților la profitul companiei reprezintă un instrument de creștere a bunăstării angajaților. Totodată, e o modalitate prin intermediul căreia este redusă inegalitatea de venit și avere. Așa cum arată studiile, veniturile din participarea la profit reprezintă adesea singura modalitate de a economisi pentru salariații cu venituri mici. De asemenea, participarea la profit reprezintă un instrument care stimulează fidelitatea angajaților, îmbunătățind astfel productivitatea și performanța companiilor. Angajații care beneficiază de rezultatele muncii lor lucrează mai eficient, ceea ce aduce beneficii companiei.

În România, inegalitatea dintre capital și muncă rămâne a fi în continuare una dintre cele mai mari din Uniunea Europeană. Cota parte care revine muncii se situează în mod constant sub 40% din PIB, în ciuda creșterii constante a ratei de ocupare, a majorărilor salariale și în contrast cu majoritatea statelor europene, unde repartitia tinde să fie mult mai echitabilă. Conform datelor Eurostat, în 2018 ponderea remunerației în PIB a salariaților la nivelul UE-28 era de 48%, iar în România de 38%. În unele state, cunoscute pentru inegalitatea redusă și pentru societățile incluzive, cota parte care revine angajaților depășește 50% din PIB - în Franța reprezintă 52%, în Germania 53%, iar în Elveția -59%. Pe de altă parte, remunerarea capitalului reprezintă 52% din PIB în România, față de media UE-28 de 40%.

Slăbirea dialogului social la nivel de companie și în special la nivel de sectoare de activitate slăbește forța de negociere colectivă a angajaților și menține astfel distribuția inegală. Această situație face necesare intervenții legislative care să re-echilibreze raportul remunerația muncii și cea a capitalului, să stopeze fluctuația de personal cu care se confruntă companiile și să reducă migrația forței de muncă către state cu salarii mai mari. Legiferarea participării angajaților la profitul companiei constituie o intervenție în acest sens.

Anterior, în România posibilitatea salariaților de a participa la profit a fost reglementată până în anul 2003 prin dispozițiile art. 178 alin. (4) din Legea nr. 31/1990 a societăților comerciale, potrivit căreia „fondatorii, administratorii și personalul societății vor participa la beneficii, dacă aceasta este prevăzută în actul constitutiv ori, în lipsa unor asemenea prevederi, a fost aprobată de adunarea generală extraordinară.” Începând cu anul 2003 aceasta posibilitate a fost eliminată, art. 183 alin.(4) din Legea societăților comerciale, republicată, stabilind astfel: „Fondatorii vor participa la profit, dacă

acest lucru este prevăzut în actul constitutiv ori, în lipsa unor asemenea prevederi, a fost aprobat de adunarea generală extraordinară."

Posibilitatea de a repartiza profit salariaților este prevăzută doar pentru societățile naționale, companiile naționale și societățile la care statul ori o unitate administrativ-teritorială este acționar unic, majoritar sau la care deține controlul, de Ordonanța nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome care s-au angajat și au stabilit prin bugetele de venituri și cheltuieli obligația de participare la profit. Conform ordonanței, art. 1 alin. 1 lit. e din OG nr. 64/2001 modificat prin OG 61 din 5 august 2004, prevede că "societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și regiile autonome care s-au angajat și au stabilit prin bugetele de venituri și cheltuieli, obligația de participare la profit, ca urmare a serviciilor angajaților lor în relațiile cu aceștia, pot acorda aceste drepturi **în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar**, realizat la nivelul agentului economic, în exercițiul financiar de referință". Sumele reprezentând participarea salariaților la profit reprezintă venituri salariale conform art. 55 alin. (1) din Codul fiscal și se vor cuprinde în venitul brut lunar supus impozitului pe salarii. Potrivit prevederilor **art. 296 ^4 alin. (1) lit. i) din Codul fiscal**, sumele reprezentând participarea salariaților la profit intra în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale individuale obligatorii. ([link](#))

Prezenta lege instituie obligația de participare la profit pentru toate companiile. Chiar dacă nu în toate statele membre ale Uniunii Europene există legi care să instituie această obligație, participarea la profit fiind stabilită prin acordul partenerilor sociali, considerăm că în condițiile unui dialog social extrem de redus și fragil, ca cel din România, o asemenea obligativitate se impune. De altfel, chiar și existența unui dialog social solid nu exclude posibilitatea stabilirii unei asemenea obligații prin lege, un exemplu în acest sens fiind Franța, unde președintele Charles de Gaulle a introdus obligația participării la profit încă din 1959, obligație care este în vigoare și în momentul de față.

Prezenta lege se înscrie în continuarea unei serii de recomandări existente la nivelul Uniunii Europene în sensul promovării acestor scheme de recompensă, inclusiv prin acordarea unor facilități fiscale. Parlamentul European a adoptat în 2018 o rezoluție prin care solicită mai mult sprijin pentru participarea financiară a salariaților, lucru pe care îl propunem și noi în prezenta lege.

Inițiatori:

Adrian Dohotaru

deputat independent